

แบบรายงานการเข้าร่วมการเสวนาวิชาการ

เรียน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ตามที่เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้อนุญาตให้

๑. นายยอดชาย วิถีพานิช วิทยากรชำนาญการพิเศษ เลขที่ตำแหน่ง ๘๐๒

๒. นางสาวศรันยา สีมา นิตกรชำนาญการพิเศษ เลขที่ตำแหน่ง ๘๐๓

เข้าร่วมการเสวนาวิชาการภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปี ๒๕๕๙ เรื่อง “การก่อการร้ายระหว่างประเทศกับการเมืองโลกในโลกมุสลิม” จัดโดย ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในวันพุธที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ นาฬิกา ณ หอดนตรี และการแสดงอโศกมนตรี (หอประชุมใหญ่) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร

บัดนี้ การเสวนาวิชาการดังกล่าวได้สิ้นสุดลงแล้ว จึงขอเสนอรายงานดังนี้

๑. รายละเอียดการเสวนาวิชาการ

วัน/เวลา	หัวข้อการอภิปราย	ชื่อวิทยากร
๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙		
๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น.	- ลงทะเบียน	
๐๙.๐๐ - ๐๙.๑๐ น.	- กล่าวรายงาน	
๐๙.๑๐ - ๐๙.๓๐ น.	- ประธานในพิธีกล่าวเปิดงาน	
๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	- ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “การก่อร้ายในมุมมองอิสลามกับการตั้งรับของโลกมุสลิมในกระแสอิสลามโมโไฟเบีย”	- ศาสตราจารย์ ดร. จรัญ มะลูลีม สาขาวิชาการระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (กิตติยาจารย์แห่ง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)
๑๐.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.	- เสวนาวิชาการ เรื่อง “การเมืองในโลกมุสลิมกับปัญหาการก่อการร้ายระหว่างประเทศ”	- อาจารย์ทง ชันทอง บรรณาธิการอาวุโสเครือเนชั่น - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุรัตน์ โหระชัยกุล ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์

วัน/เวลา	หัวข้อการอภิปราย	ชื่อวิทยากร
๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น. ๑๓.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ๑๕.๐๐ - ๑๕.๑๕ น.	- พักรับประทานอาหารกลางวัน - การแข่งขันตอบปัญหาวิชาการรัฐศาสตร์ “ก่อนการร้ายกับการเมืองโลก” ระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย กล่าวปิดงาน	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย - ดร.ศราวุฒิ อารีย์ รองผู้อำนวยการศูนย์มุสลิมศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒. จำนวนผู้เข้าร่วมการเสวนาวิชาการ

จำนวนประมาณ ๑๐๐ คน ประกอบด้วยผู้แทนหน่วยราชการ นักวิชาการ นักศึกษา นักเรียน และประชาชนทั่วไป

๓. สรุปสาระสำคัญจากการเข้าร่วมการเสวนาวิชาการ

๓.๑ ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “การก่อร้ายในมุมมองอิสลามกับการตั้งรับของโลกมุสลิมในกระแสอิสลามโมโฟเบีย” โดย ศาสตราจารย์ ดร.จรัญ มะลูลีม (สาขาวิชาการระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)

การก่อการร้ายคือ การทำร้ายที่เกิดขึ้นโดยบุคคล กลุ่ม หรือประเทศชาติ ด้วยการละเมิดสิทธิของผู้อื่น ทั้งในทางศาสนา ชีวิต ทรัพย์สิน สติปัญญา และศักดิ์ศรี รวมถึงการทำให้รู้สึกหวาดกลัว การสร้างความเดือดร้อน ข่มขู่และคุกคาม เช่นฆ่าโดยมิชอบ การปิดเส้นทางและการปล้น การกดขี่ข่มเหง การชู้กรรโชก เพื่อให้บรรลุถึงจุดหมายในการก่ออาชญากรรมด้วยบุคคลหรือกลุ่มบุคคล เพื่อให้เกิดความหวาดกลัวในสังคมมนุษย์

ศาสนาอิสลามไม่อนุญาตให้เข่นฆ่าผู้ที่ไม่ได้ร่วมทำสงครามและผู้บริสุทธิ์ แต่ส่งเสริมให้ชาวมุสลิมช่วยเหลือผู้ถูกกดขี่และผู้ที่ได้รับ ความทุกข์ทรมาน โดยไม่คำนึงว่าบุคคลนั้นจะนับถือศาสนาใด การก่อการร้ายจึงตรงข้ามกับหลักคำสอนของศาสนาอิสลามอย่างสิ้นเชิง

การก่อการร้ายถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือของมหาอำนาจในการลดความน่าเชื่อถือของฝ่ายตรงข้าม โดยใช้สื่อเป็นเครื่องมือ ทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบโต้อย่างรุนแรงจากโลกที่กำลังพัฒนา กลุ่มอัลกออิดะฮ์ถูกมองว่าเป็นกลุ่มที่ก่ออาชญากรรมอย่างอุกอาจมากที่สุดในปัจจุบัน แต่ผู้นำกลุ่มคือ นายอุซามะฮ์ บินลาดีน เป็นเพียงมุสลิมคนหนึ่งที่ไม่พอใจนโยบายของชาติมหาอำนาจที่มีต่อโลกอิสลาม จึงพยายามตอบโต้โดยใช้ความรุนแรงในนามของศาสนา ซึ่งแม้ว่านายบินลาดีนจะสามารถปลุกเร้าและดึงดูดความสนใจจากประชาคมโลก

มุสลิมได้ แต่มวลชนมุสลิมส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับความคิดสุดโต่งในลักษณะนั้น การก่อการร้ายโดยใช้ศาสนา จะสนับสนุนการผสมผสานระหว่างศาสนากับจุดมุ่งหมายทางวัตถุ เช่น การได้มาซึ่งอำนาจทางการเมือง และการได้มาซึ่งพื้นที่หรือเขตแดน

ประเทศมหาอำนาจใช้การก่อการร้ายเป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ สหรัฐอเมริกา ได้สร้างความชอบธรรมให้เกิดขึ้นกับกลุ่มก่อการร้ายใหม่ที่เรียกร้องความยุติธรรมให้กับชาวมุสลิมในนามของ ศาสนาอิสลาม ในสมัยประธานาธิบดีโรนัลด์ เรแกน สหรัฐอเมริกาได้ประกาศจุดยืนสำคัญของนโยบาย ต่างประเทศ คือ “การทำสงครามต่อต้านการก่อการร้าย” โดยจะเน้นหนักไปในพื้นที่สองแห่งคือ อเมริกากลาง และตะวันออกกลาง ส่งผลให้ประเทศในตะวันออกกลางถูกกดขี่อย่างหนัก ปัญหาการก่อการร้ายถูกผูกโยงเข้า กับชาวมุสลิม ขบวนการที่ใช้ความรุนแรงในตะวันออกกลางส่วนใหญ่จะเป็นปรปักษ์กับสหรัฐอเมริกา เพราะ เป็นประเทศที่ชาวมุสลิมมองว่าเข้ามาครอบงำเอาประโยชน์จากโลกมุสลิม และสนับสนุนอิสราเอลอย่างไร เหตุผลจนนำไปสู่ความตายของชาวปาเลสไตน์ในเขตยึดครองอย่างต่อเนื่อง โลกมุสลิมในตะวันออกกลางกำลัง ถูกจับตามองอย่างมาก หลังเหตุการณ์การก่อวินาศกรรมถล่มตึกเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ และตึกเพตทากอนใน นิวยอร์ก

การรณรงค์ต่อต้านอิสลามมีวัตถุประสงค์เพื่อนำมาซึ่งให้โลกตะวันตกเชื่อว่า อิสลามเป็นศัตรูใหม่ แทนที่ลัทธิคอมมิวนิสต์ กระตุ้นให้ชาติตะวันตกรับเอานโยบายการครอบงำอิสลามมาใช้ ปลุกปั่นความมิดคิต และการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติต่อประชาคมมุสลิม โดยเฉพาะชนกลุ่มน้อยมุสลิม ตลอดจนส่งเสริมทฤษฎี “การปะทะกันทางอารยธรรม”

ประวัติศาสตร์ของอิสลามจากอดีตจนถึงปัจจุบันต่อต้านการกดขี่ แต่ก็ต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งการ ปลดปล่อย ในรูปแบบสันติวิธี การทำสงครามเป็นที่อนุมัติในอิสลาม แต่มีเงื่อนไขว่าจะทำสงครามได้ต่อเมื่อ การดำเนินการโดยสันติวิธี เช่น การสนทนาไกล่เกลี่ย การเจรจาทางการทูต และการทำสนธิสัญญาสันติภาพ ไม่ได้ผล กล่าวอีกนัยหนึ่งคือสงครามเป็นเครื่องมือสุดท้าย ซึ่งต้องพยายามหลีกเลี่ยงให้มากที่สุดเท่าที่จะ เป็นไปได้ วัตถุประสงค์ของสงครามในศาสนาอิสลาม มิใช่เป็นไปเพื่อบังคับให้ผู้อื่นเปลี่ยนศาสนา หรือก่อตั้ง ดินแดนอาณานิคม หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งดินแดน ความมั่งคั่งร่ำรวย หรือความรุ่งเรืองของตนเอง พื้นฐาน เป้าหมายของสงครามในอิสลามก็เพื่อปกป้องชีวิต ทรัพย์สิน ดินแดน เกียรติยศศักดิ์ศรี และเสรีภาพของ ตนเอง ตลอดจนพิทักษ์ปกป้องผู้อื่นจากความอยุติธรรมและการกดขี่ข่มเหงนั่นเอง

๓.๒ เสวนาวิชาการ เรื่อง “การเมืองในโลกมุสลิมกับปัญหาการก่อการร้ายระหว่างประเทศ”

๑) อาจารย์ทอง ชันทอง (บรรณาธิการอาวุโสเครือเนชั่น)

การที่สหรัฐอเมริกาทำสงครามกับขบวนการรัฐอิสลาม (Islamic State: IS) ทำให้ขบวนการรัฐ อิสลามเข้มแข็งขึ้น เนื่องจากพันธมิตรของสหรัฐอเมริกาคงร่วมมือกันโจมตีซีเรียมากกว่า ด้วยเหตุนี้รัสเซียจึง เข้าให้ความช่วยเหลือซีเรียและอิหร่าน ทำให้อิหร่านมีอิทธิพลมากขึ้น และเมื่ออิหร่านมีอิทธิพลมากขึ้น จึงเกิด การปะทะกันกับซาอุดีอาระเบีย เนื่องจากซาอุดีอาระเบียเริ่มมีความกังวลว่าอิทธิพลของอิหร่านอาจเป็นภัยคุกคามต่อซาอุดีอาระเบีย มีการจ้างนักรบมาสู้รบในซีเรีย และหลายประเทศได้ส่งกองกำลังเข้าไปโจมตีซีเรีย โดยอ้างการปราบปรามขบวนการรัฐอิสลาม เพื่อให้ซีเรียล่มสลาย และปราบปรามไม่ให้ชาวเคิร์ดจัดตั้งรัฐ

อิสระได้ ดังนั้น แท้ที่จริงแล้วการก่อการร้ายจึงเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อความชอบธรรมในการดำเนินการบางอย่าง

หลังจากสิ้นสุดยุคสงครามเย็น เมื่อสหภาพโซเวียตรัสเซีย (USSR) ล่มสลาย รัสเซียมีความกังวลว่าประเทศตนจะถูกปิดล้อม จึงให้ความช่วยเหลือซีเรียในการต่อสู้ เนื่องจากประเทศใดสามารถยึดครองซีเรียได้เท่ากับว่ายึดครองตะวันออกกลางได้ทั้งหมด ซึ่งวิธีการที่ถูกนำมาใช้คือ การปฏิวัติสี (color revolution)

๒) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุรัตน์ โหราชัยกุล (ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

การติดตามการเมืองระหว่างประเทศจะต้องพิจารณาแยกออกเป็น ๒ ส่วน คือ สิ่งที่เกิดขึ้นจริง และสิ่งที่ต้องการให้คนทั่วไปเชื่อว่าเป็นเช่นนั้น สิ่งที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันเป็นการยากที่คนทั่วไปจะยอมรับว่า ขบวนการรัฐอิสลามได้รับการสนับสนุนจากสหรัฐอเมริกา และสิ่งที่ถูกทำให้เชื่ออยู่ตลอดเวลาคือชาวมุสลิมเป็นกลุ่มที่ใช้ความรุนแรงไม่น่าคบหา

ปัญหาที่เกิดขึ้นในตะวันออกกลางเริ่มต้นจากคิวบาซึ่งเป็นรัฐบาลหุ่นเชิดของสหรัฐอเมริกา ถูกกองกำลังซึ่งนำโดย เช กุวารรา และพิเตล คาสโตร ทำสงครามกองโจรต่อต้านคิวบา และเมื่อพิเตล คาสโตรยึดครองคิวบาได้ สหรัฐอเมริกาจึงได้หันไปส่งกองกำลังของตนเข้าไปในตะวันออกกลางและอัฟกานิสถาน เพื่อล้มล้างสหภาพโซเวียตรัสเซีย (USSR) และรักษาอิทธิพลของตนให้ยังคงมีอยู่ในสังคมโลก

สหรัฐอเมริกาได้พยายามสร้างขบวนการเล็ก ๆ ขึ้นในตะวันออกกลาง และให้การสนับสนุนขบวนการเหล่านั้น โดยอาศัยความขัดแย้งทางด้านศาสนาและการเมือง เพื่อให้ภูมิภาคตะวันออกกลางอ่อนแอ ในปัจจุบันผู้เสียชีวิตในการสู้รบบริเวณตะวันออกกลางเป็นพลเรือนมากกว่าทหาร

เมื่อมีข่าวเกี่ยวกับกลุ่มก่อการร้ายต่าง ๆ จะเห็นได้ว่า มีเยาวชนเข้าร่วมด้วย ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากความไม่มั่นคงที่เกิดขึ้นในภูมิภาค ความแตกต่างของนิกายทางศาสนา และการนำสงครามตัวแทน (proxy war) มาใช้ในการสู้รบ

๓) ดร.ศราวุฒิ อารีย์ (รองผู้อำนวยการศูนย์มุสลิมศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

ปัญหาที่เกิดขึ้นในตะวันออกกลางถูกนำเข้ามาจากภายนอก ผู้ที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้นส่วนใหญ่เป็นชาวอาหรับ มีวัฒนธรรมและศาสนาคล้ายกัน ปัญหาในตะวันออกกลางเป็นปัญหาที่ตกทอดมาตั้งแต่สมัยสงครามเย็น ในปัจจุบันประเทศลิเบีย อิรัก ซีเรีย และเยเมน ประสบปัญหาการดำรงอยู่ของขบวนการรัฐอิสลาม ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของโลก

ปัญหาสำคัญในตะวันออกกลางเกิดขึ้นจากการที่สหรัฐอเมริกาส่งกองกำลังเข้าไปโค่นล้มประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซน โดยไม่ได้รับฉันทามติจากประชาคมโลก

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการที่สหรัฐอเมริกาส่งกองกำลังเข้าไปในอิรัก คือ

๑) ปัญหาในเคอร์ดิสถาน ชาวเคิร์ดเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีจำนวนมากที่สุดในตะวันออกกลาง อาศัยอยู่บริเวณประเทศตุรกี ซีเรีย อิหร่าน และอิรัก หลังสงครามกลางเมืองในประเทศซีเรีย ชาวเคิร์ด

พยายามสร้างรัฐอิสระขึ้นมา โดยได้รับการสนับสนุนจากสหรัฐอเมริกาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือต่อต้านขบวนการรัฐอิสลาม

๒) ปัญหาข้อพิพาทระหว่างอิหร่านกับซาอุดีอาระเบีย รัฐบาลที่เข้ามาปกครองประเทศอิรักต่อจากประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซน เป็นรัฐบาลที่ผู้นำนับถือศาสนาอิสลามนิกายชีอะห์ ทำให้อิรักกับอิหร่านมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันมากขึ้น และอิหร่านก็มีความสัมพันธ์อันดีกับซีเรียและกลุ่มอิชบุลลอฮ์ด้วย ทำให้อิหร่านเริ่มมีอิทธิพลมากขึ้นและกลายเป็นภัยคุกคามต่อซาอุดีอาระเบีย

เมื่อเกิดปรากฏการณ์อาหรับสปริง รัฐต่าง ๆ ในตะวันออกกลางอ่อนแอมากขึ้น เกิดสงครามตัวแทน (proxy war) ระหว่างซาอุดีอาระเบียและอิหร่าน โดยใช้ความแตกต่างทางนิกายมาปลุกระดม ความขัดแย้งจึงขยายตัวลงสู่สังคม

๓) ปัญหาอาหรับ-อ์ฟกัน เกิดจากสงครามอัฟกานิสถานในช่วงสงครามเย็น กลุ่มมูจาฮิดีนได้ทำสงครามต่อต้านโซเวียต จนกระทั่งเข้ายึดกรุงคาบูลได้ในที่สุด ต่อมาเมื่อสหรัฐอเมริกาเข้ายึดครองอิรักได้ กลุ่มอัลกออิดะห์ซึ่งพัฒนามาจากกลุ่มมูจาฮิดีนได้หันมาต่อสู้กับสหรัฐอเมริกา โดยมีการนำเรื่องนิกายทางศาสนามาเป็นประเด็นปลุกระดม ทำให้เกิดการสู้รบกับประเทศอิรักและซีเรียด้วย

๔. การนำผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมการเสวนาวิชาการมาใช้ในการปฏิบัติงาน

๑) นำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์และจัดทำข้อมูลให้กับสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ บุคคลในวงงานรัฐสภา และเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชนทั่วไป

๒) จัดเก็บเพื่อเป็นข้อมูลในการให้บริการแก่สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และบุคคลในวงงานรัฐสภา

๕. ข้อเสนอแนะ

ไม่มี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ยอดธง

(นายยอดชาย วิถีพานิช)
วิทยากรชำนาญการพิเศษ

อรุณ ใส

(นางสาวศรณิยา สีมา)
นิติกรชำนาญการพิเศษ

วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๙